Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Татарская гимназия имени Р.Ш. Фардиева»
Заинского муниципального района Республики Татарстан

«Рассмотрено» Руководитель МО _____/Шайхутдинова Г.М./ Протокол № 1 от «23» августа 2021г.	**«Согласовано»** Заместитель директора по УР МБОУ« Татарская гимназия имени Р.Ш. Фардиева» __________ / Л.И.Жайляева / «25» августа 2021г.	**«Утверждаю»** Директор МБОУ «Татарская гимназия имени Р.Ш. Фардиева» ________/Л.С.Ахметзянов/ Приказ № 144 от «31» августа 2021г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

начального общего образования
по предмету
Литературное чтение на родном языке
1-4 классы
Базовый уровень
на 2021-2022 учебный год

Составители: Авхадеева Д.М., Набиуллина З.Г., Сайфуллина Н.С., Фатхуллина З.Ш., Шайхутдинова Г.М., Шарифуллина Г.В., Яхина З.С.

Принято на заседании
педагогического совета
Протокол № 1
от «28» августа 2021 г.

г. Заинск
2021 год

1 КЛАСС
ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА
ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘР

Бүлекнең исеме Название раздела	**Предмет нәтиҗәләре Предметные результаты**		**Метапредмет нәтиҗәләр Метапредметные результаты**	**Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр Личностные результаты**
	Укучы өйрәнә Ученик научится	**Укучы өйрәнә алачак Ученик получит возможность научиться**		
Халык авыз иҗаты Устное народное творчество	Фольклор әсәрләрне аера белә (табышмак, санамыш, тизәйткеч, эндәшләр һ.б); әсәрләрнең авторы юк икәнлеген белә. Различать фольклорные произведения (загадки, поговорки, скороговорки, потешки и т.д.); понимать, что у поизведений не автора.	Әйләнмәле һәм чылбыр әкиятләрне аерырга; әсәрнең төп уен үзаллы билгеләргә; укытучы ярдәмендә төзелгән план нигезендә, әсәрнең эчтәлеген сөйләргә; укылган әсәр нигезендә тексттан чагыштырулар, эндәшләр табарга; тексттан геройлар арасындагы диалогны табып укырга; укылган әсәрнең аерым эпизодларына рәсем ясый алырга. - различать круговые и цепные сказки; - самостоятельно определять главную мысль произведения; - пересказывать текст на основе плана, составленного под руководством учителя; - находить сравнения и обращения на основе прочитанного призведения; - находить диалог между героями в тексте; - рисовать иллюстрацию на тдельные эпизоды	Регулятив универсаль уку гамәлләре: -эшчәнлек өчен эш урынын әзерләү. -укытучы ярдәме белән эшне планлаштырырга өйрәнү. -укытучы ярдәмендә эшнең дөреслеген тикшерү. -эш сыйфатына бәя бирә белү. -эш барышында гади генә эш приборлары белән эш итә белү. (линейка, бетергеч, карандаш,) Танып белү универсаль уку гамәлләре: -дәреслек белән эш итә белү. - хәрефләрне танып, текстны (хикәя, шигырь, әкиятне) сәнгатьле итеп уку. - этнокультура өлкәсенә караган сүзләр булган текстны, сүзлекләр кулланып, аңлап уку. - текстта очраган таныш сүзләргә таянып, яңа сүзләрнең мәгънәсен төшенү. - текстны сәнгатьле итеп укыгач,сорауларга җавап бирү. - укытучының авыр булмаган сорауларына җавап бирә, тиешле	- “Гаилә”, “туган ил”, “мәрхәмәтлелек”, “башкаларга карата түземлелек” төшенчәләрен кабул итү, аларның кадерен белү; - Туган республикага, гаиләгә, туганнарга карата хөрмәт, әти-әнине ярату; үз милләтеңне ярату, татар булуың белән горурлану; - укуга карата кызыксыну хисе булу, укучы ролен үзләштерү; - әдәби әсәрләрдәге төрле тормыш ситуацияләрен һәм геройларның гамәлләренә кешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү; Будут сформированы: - внутренняя позиция

		прочитанного произведения.	мәгълүматны дәреслектән таба белү. - предметларны, чагыштыра, охшаш һәм аермалы якларын билгели белү. - укылган яки тыңланган зур булмаган текстның эчтәлеген сөйли белү. Коммуникатив универсаль уку гамәлләре: -дәрестә һәм төрле ситуацияләрдә диалогта катнаша белү -укытучының, классташларның сорауларына җавап бирү; -сөйләм этикеты нормаларын үтәү: исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт белдерә белү. -башкаларның сөйләмен тыңлый һәм аңлый белү. Регулятивные УУД: - понимать, принимать и сохранять учебную задачу; - составлять план действий решения учебной задачи (под руководством учителя); - составлять план действий на основе заявленной в методическом аппарате учебника системы условных обозначений (под руководством учителя); - оценивать результат своей деятельности в соответствии с заданными критериями или образцом; - принимать позицию читателя и слушателя в соответствии с	школьника на уровне положительного отношения к уроку литературного чтения и к процессу чтения; - мотивация обращения к книге как к лучшему другу, источнику информации; - эмоциональное восприятие художественного произведения и поступков литературных героев; - эстетическое восприятие художественного произведения, произведений живописи, музыки; - первоначальные представления о нравственных понятиях (ответственность, доброта, сострадание, забота о слабом), отражённых в литературных произведениях; - освоение семейных традиций, в том числе традиций семейного
Автор әсәрләре Авторские произведения	Әсәрнең темасын билгели, укытучы ярдәмендә укылган әсәрнең төп уен билгели белә; әсәрнең төп героен, әсәрдәге вакыйгаларны аера белә; әсәр буенча сорауларга җавап бирә белә; рәсемле планга, яки иллюстрациягә таянып, әсәрнең эчтәлеге нсөйли ала; әдәби әсәрнең исемен, авторын әйтә белә. Определять с помощью учителя тему, главную мысль и главного героя прочитанного произведения; различать события и сюжеты; отвечатьна вопросы по произведению; пересказывать содержание прочитанного, опираясь на схематичный план или иллюстрацию; произносить название и автора произведения.	Сурәтләнгән вакыйгаларга карата автор фикерен билгеләргә. Определять мысль автора по изображенным событиям.		
Хикәя жанры	Хикәянең төп	Ике образны чагыштырып		

Рассказ	геройларын атый ала; әсәрдәге геройларга карата үз фикерен белдерә белә; әсәрнең темасын билгели, укытучы ярдәмендә укылган әсәрнең төп уен билгели белә; әсәрдәге вакыйгаларны аера, әсәр буенча сорауларга җавап бирә белә; рәсемле планга, яки иллюстрациягә таянып, әсәрнең эчтәлеген сөйли ала. Определять главных героев рассказа; Обозначать своё отношение по к главному герою произведения; с помощью учителя обозначать тему и главную мысль прочитанного; различать события и сюжеты; отвечатьна вопросы по произведению; пересказывать содержание прочитанного, опираясь на схематичный план или иллюстрацию.	сөйләргә. Сравнивать два образа.	решаемой учебной задачей. Учащиеся получат возможность научиться: - понимать цель и смысл выполняемых заданий; - самостоятельно составлять план действий на основе заявленной в методическом аппарате учебника системы условных обозначений; - самостоятельно определять критерии оценки достигнутых результатов. Познавательные УУД Учащиеся научатся: - работать с учебником, ориентироваться в учебнике на основе системы условных обозначений; - читать текст, выделять фактическую информацию в тексте (события, поступки, герои); - определять в художественном тексте последовательность событий, их причинно-следственную связь; - представлять книги, группировать их на основе существенных признаков; - осуществлять поиск необходимой информации для выполнения заданий в библиотеке; в справочной литературе для детей; - использовать знаково-символические средства, в том числе словесные модели, для	чтения; - чувство любви к своей малой родине, к Родине; уважение к близким родственникам — родителям; - способность к самооценке своей работы на основе совместно с классом выработанных критериев; - ориентация в нравственном содержании и смысле поступков, как собственных, так и окружающих людей (на основе прочитанных произведений). Учащиеся получат возможность научиться: - выражать эмоции посредством чтения; - оценивать поступки героев произведения и свои собственные (под руководством учителя) с точки зрения моральных ценностей; - стремиться к
Шигърият	Проза һәм шигъри	Әсәрдән рифманы табарга,		

Поэзия	әсәрләрне аерабелә; рифма, кабатлауларны таба ала. Различать прозу и стихотворения; Находить рифму и повторения.	куллана белергә; шигырьне сәнгатьле укырга өйрәнергә. Учиться находить рифму в произведении, пользоваться ей, выразительно читать стихотворения.	создания высказывания. Учащиеся получат возможность научиться: - самостоятельно работать с учебником литературного чтения как источником информации; находить заданное произведение разными способами; - выделять в тексте основные части; определять микротемы, создавать устные словесные иллюстрации на основе выделенной микротемы; - группировать тексты по заданному основанию (по теме, главной мысли, героям); - сравнивать разные тексты (по теме, главной мысли, героям). Коммуникативные УУД Учащиеся научатся: - слушать и воспринимать высказывания учителя и товарищей по классу; - принимать участие в обсуждении прочитанного; - принимать различные точки зрения на прочитанное произведение; - работать в паре, в группе; договариваться о совместном выполнении заданий. Учащиеся получат возможность научиться: - задавать вопросы и отвечать на вопросы по прочитанному произведению;	успешной учебной деятельности.
Библиографик культура Библиографическая культура	Эчтәлек битеннән кирәкле әсәрнең кайсы биттә булуын Ачыклый ала; китапханәдән алган китапның авторын,исемен, темасын билгели белә. Находить нужное произведение по содержанию книги; определять автора и тему книги в библиотеке.	Бирелгән китапны китапханәдән табарга; темасы, авторы, исеме буенча дәреслектән тиешле әсәрне табарга; рәсеме һәм тышлыгы буенча китапның якынча темасын билгеләргә. Находить определённую книгу в билиотеке; находить необходимый рассказ из учебника по теме, автору и названию; определять примерную тему книги по рисунку и обложке.		
Уку, сөйләү, тыңлау күнекмәләре формалаштыру Формирование навыка чтения, рассказа и прослушивания.	Әсәрне иҗекләп, аерым сүзләрне дөрес әйтеп укый белә; укыганда орфоэпия нормаларын төгәл саклый. Читать по слогам и отдельными слова с правильным произношением; точно соблюдать нормы орфоэпии при чтении.	Дөрес тавыш төсмерләре (тавыш көче, темпы) белән укырга. Читать с правильными оттенками голоса (громкость, темп).		

			- участвовать в коллективной творческой деятельности (в группе и паре); проявлять интерес к общению.	

УКУ ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Бүлекнең исеме **Название раздела**	**Эчтәлек** **Содержание**
Халык авыз иҗаты әсәрләре **Устное народное творчество**	Бишек җырлары, санамыш, табышмак, тизәйткеч, эндәшләр. Әйләнмәле һәм чылбыр әкиятләре. Сурәтләнгән вакыйгаларга карата автор фикере (әсәр исеме, геройларга характеристика, автор бәяләмәсе). Хайваннар турында әкиятләр. Әкиятләрнең тәрбияви роле. Россия халыклары әкиятләре. Тормыш-көнкүреш әкиятләре. Әкиятләрдә проблемалар, үгет-нәсыйхәт, юмор хисе. Автор әкиятләре. Автор һәм халык әкиятләрендә сюжет-композиция охшашлыгы, яңа мәгънәви төсмерләр бирү. Ф.Яруллин. "Саескан". Санамышлар, табышмаклар, тизәйткечләр. Колыбельные песни, считалоки, загадки, скороговорки, поговорки. Круговые и цепные сказки. Мнение автора по отношени к изображенным событиям (название призведения, характеристика героев, рецензия автора.) Сказки про животных. Воспитывающая роль сказок. Сказки народов России. Жизненно-бытовые сказки. Проблема, поучение и чувство юмора в сказках. Авторские сказки. Сюжетно- композиционное сходство в авторских и народных сказках, придание нового смыслового оттенка. Ф. Яруллин. "Сорока". Считалки, загадки, скороговорки.
Автор әсәрләре **Авторские произведения**	Тылсымлы шигъри әкиятләр (Г. Тукай. «Су анасы», «Шүрәле» һ.б.), аларда халык әкиятләре белән сюжет бәйләнеше, композиция үзенчәлеге. Автор теленең кабатланмас матурлыгы. С.Сәүбәнов. Керпе нигә курыкмый? Мөҗәһитнең балык турындагы табышмаклары. "Кайтаваз мәгарәсе" тексты. М.Галиев Кайтаваз. Ш.Галиев Чагу. Таяк. Балачак-сабыйлар иле. Л.Лерон. Буталмышлар илендә. Сабантуй галәмәтләре. Р.Корбан Көчек, Яңгыр яуганда.Ф.Яруллин Хыялый чебеш. Аю белән өч кыз" әкияте. Х.Халиков.Бии белмәгән аю. "Песәй" әкияте. Р.Бәшәр Бал корты. Авазлар. Авылга кайту. Ф.Яруллин Черкиләр җыры. Бөҗәкләр турында табышмаклар. Э.Шәрифуллина Бәйрәм ашы-кара-каршы. Р.Фәйзуллин Хыял. Җ.Тәрҗеманов. Тукран малае Шуктуган. Х.Халиков. Әллә ул да белә микән? Дару үләннәре турында шигырьләр. Р.Вәлиева Урман әкияте. Р.Миңнуллин Үзебез генә калгач. В.Лунин. Көннәр буе. Р.Миңнуллин Малайлар бәйрәме иде. Х.Халиков Кушамат. Ф.Зыятдинова Мин андый малай түгел. Ф.Мөслимова Хәйләкәр келәм. Йолдыз Урынсызга әрләмә. Б. Заходер Өтерне кая куярга? Р.Кутуй. Төнге әкият. З. Хөснияр Шүрәле. Ш.Галиев. Курыкма, тимим. Шәвәли сере. Р.Миңнуллин Шүрәле. Х.Халиков Әгәр күрә белсәгез. Р.Вәлиева Кыңгырау чәчәк. Х.Халиков Тартар белән сөйләшү. Аксак кәҗә. Р.Корбан Сукмак. Шүрәле рәхмәт әйткән. Х.Халиков Көймәче мәче. М.Әгъләмов Килсен безгә әкият. Р.Харис Сине көтә тыныч таң. Х.Туфан. Юкмыш бабай малае. Г. Тукайның «Җәйге таң хатирәсе», «Буран» Л.Лерон Буталмыш әкият. Бертуган Гриммнар Дөньяда булмаган әкият. "Шүрәле "– халык әкияте. Волшебные сказки в стихах. (Г.Тукай. "Водяная", "Шурале" и др.). Взаимосвязьнародных сказок с сюжетом, особенности композиции. Неповторимая красота языка автора.

	С. Саубанов. Почему ежик не боится? Загадки Музагита о рыбе. Текст ”Пещера эха". М. Галиев Эхо. Ш. Галиев Звон. Палка. Детство-страна малышей. Л. Лерон. В стране путаниц. Чудеса Сабантуя. Р. Курбан Щенок, Когда шел дождь. Ф. Яруллин Мечтательный цыпленок. Сказка "Три девушки с медведем". Х. Халиков Медведь, который не умеет танцевать. Сказка "Котенок". Р. Башар Пчела. Звуки. Возвращение в село. Ф. Яруллин Песни комаров. Загадки про насекомых. Э. Шарифуллина Ты мне-я тебе. Р. Файзуллин Мечта. З. Тарземанов Сын дятла Шуктуган. Х. Халиков. Или он тоже знает? Стихи о лекарственных травах. Р. Валиева Лесная сказка. Р. Миннуллин Остались одни. В. Лунин. Целый день. Р. Миннуллин Был праздник мальчиков. Х. Халиков Кличка. Ф. Зиятдинова Я не такой мальчик. Ф. Муслимова Коварный ковер. Йолду. Не ругайся зря. Б. Заходер Куда поставить запятую? Р. Кутуй. Ночная сказка. З. Хуснияр Шурале. Ш. Галиев. Не бойся, не трону. Секрет Шавали. Р. Миннуллин Шурале. Х. Халиков Если бы вы только знали! Р. Валиева. Колокольчик. Х. Халиков Разговор с Тартаром. Хромая коза. Р. Курбан Тропа. Шурале выразил благодарность. Х. Халиков Кошка-лодочница. М. Аглямов Пусть к нам придет сказка. Р. Харис Тебя ждет спокойный рассвет. Х. Туфан Сын Юкмыш бабая. Г. Тукая "Память летней зари", «Буран», Л. Лерон Запутанная сказка. Братья Гриммы Сказка, которая не существует в мире. “Шурале" – народная сказка.
Әдәби жанрлар Литературные жанры	Жанрлар турында гомуми күзаллау булдыру. Хикәя. Хикәянең исеме. Ике образны чагыштырып сөйли белү.Әсәр геройларына карата үз фикереңне белдерү. Шигырь.Рифма белән танышу: аны сиземли, таба, куллана белергә күнектерү. Дөньяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып танып белү: шагыйрьнең матурлыкны тоя белергә өйрәтүе. Гади предметларның гадәти булмаган якларын ачу. Формирование общего представления о жанрах. Рассказ. Название рассказа. Умение сравнивать два образа. Обозначение своего отношения к героям рассказа. Стихотворение. Знакомство с рифмой: приучать чувствовать, находить и использовать её.
Библиографик культура Библиографическая культура	Дәреслектә җиңел генә ориентлашырга өйрәтү: эчтәлектән кирәкле әсәрне тиз генә эзләп таба белү. Китапның төп элементларын аеру: китап тышлыгы, китап төпсәсе, битләре. Китапны саклап тоту күнекмәләре булдыру. Аңлап һәм сәнгатьле уку күнекмәләрен үстерү. Телдән һәм язма сөйләм күнегүләре. Аралашу культурасын ныгыту. Учиться легкостью ориентирваться в учебнике: быстро находить необходимое призведение из содержания. Различат главные элементы книги: обложка книги, переплёт, страницы. Формирование навык бережного отношения к книге. Развитие навык выразительного и осознанного чтения. Упражнения устной и письменной речи. Закрепление культуры общения.
Уку, сөйләү, тыңлау күнекмәләре формалаштыру Формирование навык чтения, рассказа и прослушивания.	Укучыларны тиз һәм йөгерек укырга гадәтләндерү. Укыганда орфоэпия нормаларын төгәл саклау, дөрес тавыш төсмерләре (тавыш көче, темпы) белән укырга өйрәтү. Аңлап һәм сәнгатьле уку күнекмәләре булдыру. Укуга карата таләпләрне төгәл үтәү: кычкырып укуның дөреслеге, сәнгатьлелеге, укуның тизлеге. Сәнгатьле уку күнекмәләре формалаштыру (интонация, тон, темп саклап кычкырып уку). Чылбыр рәвешендә укыганда үз урыныңны белеп, чират буенча уку. Укылган әсәргә анализ ясау күнекмәләре. Развитие беглого скорочтения у учащихся. Точное соблюдениеорфоэпическихнормы при чтении, обучение чтению с правильными оттенками голоса (громкость, темп). Развитие навык осознанного выразительного чтения. Точное выполнение требований к чтению: точность, выразительность, скорость чтения вслух.

	Формирование навык выразительного чтения (интонация, тон, чтение вслух с соблюдением темпа). Осознание своего места и соблюдение очереди во время чтения по цепочке. Навыки анализа прочитанных произведений.

ТЕМАТИК ПЛАН
ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ

№п/п	Өйрәнелә торган бүлек, дәрес темасы Название раздела, темы урока.	Сәгать саны Количество часов	Искәрмә Примечания
1.	Грамотага өйрәтү (обучение грамоте)	19	
2.	Халык авыз иҗаты әсәрләре (устное народное творчество)	2	
3.	Автор әсәрләре (авторские произведения)	8	
4.	Әдәби жанрлар (литературные жанры)	4	
	Итого	33	

2 КЛАСС

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА
ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘР

Бүлекнең исеме Название раздела	**Предмет нәтиҗәләре Предметные результаты**		**Метапредмет нәтиҗәләр Метапредметные результаты**	**Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр Личностные результаты**
	Укучы өйрәнә Ученик научится	**Укучы өйрәнә алачак Ученик получит возможность научиться**		
Халык авыз иҗаты **Устное народное творчество**	-әсәрнең мәгънәви кисәкләре арасындагы бәйләнешләрне ачыкларга, -төп фикерне билгеләргә һәм аны үз сүзләре белән әйтеп бирергә; -кыска күләмле әсәрләрнең эчтәлеген сөйләргә; -тылсымлы һәм хайваннар турындагы әкиятләрне аера белергә; -әсәрдәге төп геройга мөнәсәбәт белдерергә. - выявить взаимосвязь между смысловыми частями произведения, - определить основное мнение и высказать его своими словами; - рассказать содержание коротких произведений; - умение различать сказки о волшебстве и животных; - выразить отношение к главному герою произведения.	- укылган әсәрнең әхлакый эчтәлеген аңларга һәм аңлата белергә, гомум кулланышта булган әхлакый нормаларга таянып, геройларның эш-гамәлләре турында үз фикерен белдерергә; -тылсымлы әкиятләрнең төзелеш үзенчәлеген (вакыйгаларның чылбыр рәвешендә үрелеп баруын, кабатлауларны) күрә белергә; - әсәр һәм өйрәнелә торган бүлек буенча мөстәкыйль сайлап алынган китапларны укыганда, эчтән уку күнекмәләрен кулланырга; - уку максатыннан чыгып, беренчел, өйрәнү һәм эзләнү кебек уку төрләреннән файдаланырга; - балалар өчен иҗат ителгән вакытлы матбугаттан файдаланырга һәм алардан	Регулятив универсаль уку гамәлләре**:** -эшчәнлек өчен эш урынын әзерләү; -укытучы ярдәме белән эшне планлаштырырга өйрәнү; -укытучы ярдәмендә эшнең дөреслеген тикшерү; -эш сыйфатына бәя бирә белү. Танып белү универсаль уку гамәлләре: - дәреслек белән эш итә белү. - хәрефләрне танып, текстны (хикәя, шигырь, әкиятне) сәнгатьле итеп уку. - этнокультура өлкәсенә караган сүзләр булган текстны, сүзлекләр кулланып, аңлап уку. - текстта очраган таныш сүзләргә таянып, яңа сүзләрнең мәгънәсен төшенү. - текстны сәнгатьле итеп укыгач, сорауларга җавап бирү; - укытучының авыр булмаган сорауларына җавап бирә,	- “гаилә”, “туган ил”, “мәрхәмәтлелек”, “башкаларга карата түземлелек” төшенчәләрен кабул итү, аларның кадерен белү; - туган республикага, гаиләгә, туганнарга карата хөрмәт, әти-әнине ярату; үз милләтеңне ярату, татар булуың белән горурлану; - укуга карата кызыксыну хисе булу, укучы ролен үзләштерү; - әдәби әсәрләрдәге төрле тормыш ситуацияләрен һәм геройларның гамәлләренә кешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү;

		өйрәнелә торган бүлек һәм тема буенча әсәрләр табарга; - уметь понимать и объяснять нравственное содержание прочитанного произведения, исходя из общепринятых нравственных норм, высказывать свое мнение о действиях героев; - уметь видеть строительную самобытность волшебных сказок (чередование событий, повторов); - при чтении самостоятельно отобранных книг по произведению и изучаемому разделу использовать навыки чтения про себя; - использовать в учебных целях такие виды обучения, как первичное, изучение и поиск; - использовать периодическую печать, созданную для детей, и находить из них произведения по изучаемым разделам и темам;	тиешле мәгълүматны дәреслектән таба белү; - предметларны, чагыштыра, охшаш һәм аермалы якларын билгели белү; - укылган яки тыңланган зур булмаган текстның эчтәлеген сөйли белү. Коммуникатив УУГ: -дәрестә һәм төрле ситуацияләрдә диалогта катнаша белү; -укытучының, классташларның сорауларына җавап бирү; -сөйләм этикеты нормаларын үтәү: исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт белдерә белү. -башкаларның сөйләмен тыңлый һәм аңлый белү. -парларда эшли белү. Регулятивные универсальные учебные действия: - подготовка рабочих мест для деятельности; - научиться планировать работу с помощью учителя; - проверка правильности работы с помощью учителя; - умение оценивать качество работы. Знание универсальных учебных действий: - умение обращаться с учебником; - художественное чтение букв	- принятие понятий "семья", "Родина", "милосердие", "терпимость к другим", знание их ценности; - уважение к родной республике, семье, родным, любовь к родителям; любовь к своей нации, гордость за татар; - наличие интереса к чтению, освоение роли учащегося; - оценка различных жизненных ситуаций в литературных произведениях и действий героев исходя из человеческих норм;

			основного, текста (рассказ, стихотворение, сказка); - текст, содержащий слова в области этнокультуры, чтение с использованием словарей; - понимание смысла новых слов, опираясь на знакомые слова, встречающиеся в тексте; - художественно прочитав текст, ответить на вопросы; ответить на непростые вопросы учителя, найти соответствующую информацию в учебнике; - умение определять предметы, сравнения, сходства и различия; - умение рассказывать содержание прочитанного или прослушанного небольшого текста. Коммуникативные универсальные учебные действия: - умение участвовать в уроке и диалоге в различных ситуациях; - ответы на вопросы учителя, одноклассников; - соблюдение норм речевого этикета: здравствуй, прощай, умение выражать благодарность; - умение слушать и понимать чужую речь; - умение работать в паре.	

Автор әсәрләре **Авторские произведения**	-әсәрнең мәгънәви кисәкләре арасындагы бәйләнешләрне ачыкларга; - төп фикерне билгеләргәһәм аны үз сүзләре белән әйтеп бирергә; -кыска күләмле әсәрләрнең эчтәлеген сөйләргә; -әсәрдәге төп геройга мөнәсәбәт белдерергә. -выявить взаимосвязь между смысловыми частями произведения; - определить основную мысль и высказать ее своими словами; - рассказать содержание коротких произведений; - выразить отношение к главному герою произведения.	- әсәрләрнең әхлакый һәм эстетик кыйммәтен аңларга; - әсәр, герой һәм аларның эш-гамәлләре турында фикерен белдерергә; - тексттан чагыштыру, сынландыруларны табарга; - понимать нравственную и эстетическую ценность произведений; - высказать мнение о произведении, герое и их действиях; - сравнить текст, найти отгадки;		
Хикәя жанры **Жанр рассказа**	-әсәрләрнең геройларына характеристика бирергә, чагыштырырга; -авторның үз героена мөнәсәбәтен билгеләргә; -яраткан әдәби герое турында сөйли белергә; -текстның темасын, төп фикерен табарга; -текстны мәгънәви кисәкләргә бүлергә; -текстның планын төзергә; - тулы һәм кыскача эчтәлекне бирә белергә. - дать характеристику героям произведений, сравнить; - определить отношение автора	-әсәрнең аерым өлешләренең сүзле сурәтен “ясарга”; - мөстәкыйль яки төркемнәрдә “Халык авыз иҗаты”, “Яраткан язучыларыбыз һәм әсәрләребез” темаларына проектлар эшләргә өйрәнергә; -сурәтләнгән вакыйгаларның тормышчанлыгын, хикәядә күтәрелгән әхлакый проблемаларның актуальлеген күрә белергә. - «сделать» словесное изображение отдельных частей произведения; - научиться самостоятельно или в группах разрабатывать		

	к своему герою; - уметь рассказывать о любимом литературном герое; - найти тему текста, основное мнение; - разбить текст на смысловые части; -составить план текста; - дать полное и краткое содержание.	проекты на темы "народное устное творчество", «любимые писатели и произведения»; - видеть жизнеспособность описанных событий, актуальность поднятых нравственных проблем.		
Шигърият **Поэзия**	-шигырьләрне сәнгатьле итеп укырга; -2–3 хәзерге заман шагыйренең исемен, язган әсәрләрен һәм аларның эчтәлеген белергә; -дөньяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып таный белергә; -тавышның сәнгатьлелеген ачыкларга: рифма, ритм тоя белә. - читать стихи выразительно; – знать имя 2-3 современных поэтов, их произведения и их содержание; - познать мир глазами поэтов; - определить выразительность голоса: уметь чувствовать рифму, ритм.	-шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитетларны таба белергә, автор әсәрләрендә һәм халык авыз иҗатында охшашлыкны күрә белергә; -чагыштыру, контраст, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белергә; -җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерергә: --темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү). - уметь сравнивать, находить эпитеты в стихах, видеть сходство в произведениях автора и народном устном творчестве; -находить простые литературные приемы, такие как сравнение, контраст, оживление; -осваивать важные мероприятия живой речи: темп, сила голоса, тон,		

		мелодика речи (поднятие, понижение голос).		
Библиограф ик культура **Библиограф ическая культура**	-дәреслектә җиңел генә ориентлаша белергә: -эчтәлектән кирәкле әсәрне тиз генә эзләп таба белергә; -өй, мәктәп китапханәләреннән файдалана белергә; -китапның төп элементларын аерырга: -китап тышлыгы, китап төпсәсе, битләрен; -китапны саклап тоту күнекмәләрен белергә; - эчтәлек белән эшли белергә. - легко ориентироваться в учебнике: - быстро найти нужное по содержанию произведения; - уметь пользоваться домашними, школьными библиотеками; - выделить основные элементы книги: обложки книг, страницы; - знать навыки хранения книг; - уметь работать с содержанием.	-фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшли белергә; -китапханәләрдән файдалана белү осталыгын үстерергә, тәкъдим ителгән исемлек буенча китаплар сайлый белергә. - уметь работать со словарем по науке, справочной литературой, периодической печатью; - развивать умение пользоваться библиотеками, выбирать книги по предложенному списку.		
Уку, сөйләү, тыңлау күнекмәләр е формалашт ыру	-интонация, тон, темп саклап кычкырып укырга; -автор бирергә теләгән картинаны күзалларга; -эчтән укырга; -чылбыр рәвешендә укыганда үз урынын белеп, чират буенча	автор бирергә теләгән картинаны күзаллый белергә; -укылган әсәргә анализ ясый белергә. - уметь анализировать прочитанное произведение.		

Формирование навыков чтения, речи, прослушивания	укырга. - читать вслух, сохраняя интонацию, тон, темп; - представить картину, которую автор хочет дать; - читать про себя; - читать по цепочке.			

УКУ ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ
СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Бүлекнең исеме Название раздела	Эчтәлек Содержание
Халык авыз иҗаты. Устное народное творчество.	Халык авыз иҗаты турында гомуми күзаллау Общее представление о народном устном творчестве Хайваннар турында әкиятләр. Әкиятләр турында гомуми күзаллау булдыру. Татар халык әкиятләрендәге төп герой белән башка халыклар әкиятләрендәге төп герой арасындагы охшаш һәм аермалы яклар. Геройларның характеры. Россия халыклары әкиятләре. Сказки о животных. Создать общее представление о сказках. Сходства и различия главного героя в татарских народных сказках и главного героя в сказках других народов. Характер героев. Сказки народов России. Тылсымлы әкиятләр. Җирдәге һәм тылсымлы дөньяны чагыштыру Тылсымлы предметлар (эченнән гаскәр чыга торгантаяк, төрле ашамлыклар тулы тырыс, хәзинәсе бер дә кимеми торган сумка, кеше күзенә күрсәтми торган бүрек, җилән,зур атлата торган итек, дошманны кырып сала торган кылыч һ.б.), герой куллана торган тылсымлы әйберләр: тарак, көзге, кайрак, балдак. Тылсымлы булышчылар (җәнлекләр: әтәч, бүре, аю, куян, убырлы карчык һ.б.), тылсымлы төсләр (ак һәм кара). Борынгы дөньяның тылсымлы әкиятләрдә чагылышы (табигать көчләре, кешеләрнең хайваннарга, үсемлекләргә әверелүе). Тылсымлы әкиятләрнең төзелеше (вакыйгаларның чылбыр рәвешендә баруы, кабатланулар, билгеле бер ритм, әкиятне истә калдыру). Волшебные сказки. Волшебные предметы, сравнения земного и волшебного мира (палка-воин, полная корзина всяких продуктов, сумка с сокровищами, невидимая для человеческого глаза шапка, сапоги с большими шагами, меч, который убивает врага и т.д.), волшебные предметы, которые использует герой: расческа, зеркало, богиня, кольцо. Волшебные помощники (звери: петух, волк, медведь, заяц, Баба-Яга и др.), волшебные цвета (белый и черный). Отражение древнего мира в волшебных сказках (сила природы, превращение людей в животных, растения). Содержание волшебных сказок (цепочка событий, повторения, определенный ритм, запоминание сказки).
Автор әкиятләре Авторские сказки	Шигъри формада язылган тылсымлы әкиятләр (Г.Тукайның “Кәҗә белән Сарык” әкияте), аның халык әкиятләре белән охшашлыгы, сюжһәм композиция үзенчәлеге. Капма – каршы ике төрле дөнъя бирелеше (җирдәге һәм тылсымлы дөнъя, тылсымлы булышчылар, тылсымлы әйберләр, тылсымлы төсләр). Автор теленең кабатланмас матурлыгы. Халык аваз иҗаты белән охшашлык (кабатланулар, вакыйгалар берлеге һ.б.). Волшебные сказки в поэтической форме (сказка Г. Тукая “Коза и Овца”), ее сходство с народными сказками, особенность сюжетной композиции. Два разных мира (земной и волшебный мир, волшебные помощники, волшебные вещи, волшебные цвета). Неповторимая красота авторского языка. Сходство с народным устным творчеством (повторения, союз событий и др.).

Әдәби жанрлар Литературные жанры	Жанрлар турында гомуми күзаллау булдыру; хикәя, шигырь. Создание общего представления о жанрах; рассказ, стихотворение. Хикәя жанры. Жанр үзенчәлекләре: сурәтләнгән вакыйгаларның тормышчанлыгы; әхлакый проблемаларның актуальлеге; уйдырмалар. Хикәянең төп мәгънәсе. Хикәя исеменең эчтәлеккә туры килүе. Хикәя геройлары, аларның портретлары һәм характерларының сөйләмнәре, башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте. Жанр рассказа. Особенности жанра: жизнерадостность описываемых событий; актуальность нравственных проблем; вымыслы. Главный смысл рассказа. Содержание и названия рассказа. Отражение героев рассказа, их портретов и характеров через повествование, выполненные действия. Отношение автора к своему герою. Шигърият. Кеше һәм табигать бергәлеге.Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып күзаллау. Әйләнә – тирә дөньяның матурлыгы – шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуга инандыру. Шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Автор әсәрләрендә һәм халык иҗатында охшашлык. Чагыштыру, контраст, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү) Поэзия. Единство человека и природы. Представление мира глазами поэта. Красота окружающего мира-залог вдохновения для поэта. В стихах сравнение, охлаждение, эпитет. Сходство в произведениях автора и устного народного творчества. Умение находить простые литературные приемы, такие как сравнение, контраст, оживление. Овладение важными средствами живой речи: темп, сила голоса, тон, речевая мелодика (повышение, понижение голоса)
Библиографик культура формалаштыру Формирование библиографической культуры	“Эчтәлек “белән танышу, аңа карап, кирәкле әсәрне китаптан таба белү; кече яшьтәге мәктәп баласының дәрестән тыш эшчәнлеген оештыру: өй, мәктәп китапханәләреннән файдалану. Фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшләү. Балалар китабы белән эшләү. Китапның төп элементларын аеру: китап тышлыгы, китап төпсәсе, битләре. Китапны саклап тоту күнекмәләре булдыру. Знакомство с "содержанием", поиск нужного ему произведения из книги; организация внеурочной деятельности младшего школьного ребенка: пользование домашними, школьными библиотеками. Работа с научные словарями, справочной литературой, с периодическими изданиями. Работа с детской книгой. Основные элементы книги: обложка, книжная загадка, страницы. Создание навыков хранения книг.
Уку, сөйләү, тыңлау күнекмәләре формалаштыру Формирование навыков чтения, речи, прослушивания	Сәнгатьле уку күнекмәләре формалаштыру (интонация, тон, темп саклап кычкырып уку). Автор бирергә теләгән картинаны күзаллау. Эчтән укый белергә күнектерү. Чылбыр рәвешендә укыганда, үз урыныңны белеп, чират буенча уку. Укылган әсәргә анализ ясау. Формирование навыков художественного чтения (чтение вслух, сохраняя интонацию, тон, темп). Словесное представление о картине. Умение учиться про себя. Умение учиться по цепочке. Выполнять анализ прочитанного произведения.

ТЕМАТИК ПЛАН

ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ

№ п/п	Өйрәнелә торган бүлек, дәрес темасы Название раздела, темы урока.	Сәгать саны Количество часов	Искәрмә Примечания
1.	Автор әсәрләре (авторские произведения)	6	
2.	Халык авыз иҗаты (устное народное творчество)	1	
3.	Әдәби жанрлар (литературные жанры)	16	
4.	Библиографик культура (библиографическая культура)	4	
5.	Уку, сөйләү, тыңлау күнекмәләре формалаштыру (формирование навыков чтения, речи, прослушивания)	7	
	Итого	34	

3 КЛАСС
ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА
ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘР

Бүлекнең исеме Название раздела	**Предмет нәтиҗәләре Предметные результаты**		**Метапредмет нәтиҗәләр Метапредметные результаты**	**Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр Личностные результаты**
	Укучы өйрәнә Ученик научится	**Укучы өйрәнә алачак Ученик получит возможность научиться**		
Халык авыз иҗаты әсәрләре Устное народное творчество	Халык авыз иҗатының гасырлар дәвамында үсешен, булган тормыш тәҗрибәсен әкиятләрнең тәрбияви ролен кабул итеп ала, мәкальләрне, мәсәлләрне сөйләмдә урынлы куллана белә. Уметь принимать на себя воспитательную роль сказок, использовать в речи пословицы, басни.	Тылсымлы һәм хайваннар турындагы әкиятләрне аера белергә, мәкальләрне төрле ситуацияләрдә урынлы куллана, укылган әсәрнең әхлакый эчтәлеген аңлый гомумкулланышта булган әхлакый нормаларга таянып, геройларның эш-гамәлләренә бәя бирергә, үз фикерен белдерергә; автор позициясен аңлата, автор фикере белән килешү-килешмәвен дәлилли белергә Сказки волшебные и про животных, умение различать , знать пословицы и использовать в различных ситуациях, умеет понимать содержание опираясь на нравственность прочитанного произведения и оценка дейстий героев. Также умеет высказывать свое мнение, соглашается с автором или выражает несогласие, подкрепляя аргументами.	Регулятив күнекмә: -максатка ирешүдә үҗәтлек, авырлыкны җиңүгә әзер булу, авырлыкларны чишү ысулларын эзләүгә ихтыяж формалаштырга; -ирешеләчәк нәтиҗәне алдан күрергә; -үтәлгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләргә, уңышлылыгына бәя бирергә; -кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылырга; -укытучы белән хезмәттәшлектә итәргә; Танып -белү күнекмәсе: -эшчәнлек барышын һәм нәтиҗәләрен тикшереп һәм бәяләп барырга;	-үз илең, халкың һәм тарихың белән горурлану хисләре формалаштырырга, һөнәрләр дөньясы белән танышырга, җәмәгать урыннарында, мәктәптә үз-үзеңне тотуның әхлакый кагыйдәләрен үзләштерергә; -уку эшчәнлеге һәм аның мотивлары арасында элемтә урнаштырырга; әдәби мәдәният нигезендә матурлыкны күрә белү һәм эстетик хисләр формалаштырырга. белем бирү учреждениесенә унай караш, әдәби уку

Автор әсәрләре Авторские произведения	Әдәби әсәрнең геройлары аша төп фикерне аңлый, әкият, хикәя, шигырь, пьеса төрендәге сораулар мисалында геройлар, аларның тышкы кыяфәтләре, портретлары турында сөйли, әсәрләргә анализ ясый, образлар арасындагы аерманы күрә-аңлый белергә, терминнарны аңлап, дөрес куллана, һәм күзгә күренми торган дөнья - уйлар, хыяллар, төрле хис-кичерешләрне укып аңлый, күзаллап сүрәтли, әдәбият белеме сүзлегендәге билгеләмәләрне истә калдырырга, сүзлекләр белән мөстәкыйль, кызыксынып эшли, фикер алыша, нәтиҗәләр ясый белә. Через героев литературного произведения понимает основную мысль ,на примере вопросов типа сказки, рассказа, стихотворения, пьесы рассказывает о героях, их внешности, портретах, анализирует произведения, понимает разницу между образами, правильно использует термины, и невидимый мир-читает мысли, мечты, эмоции, рисует,	- сүзләрнең синонимнарын табарга, сүзнең туры һәм контексттагы мәгънәсен аңлый; - әсәрләргә анализ ясаганда, өйрәнелгән әдәби төшенчәләрне кулланырга; - геройларның монологик сөйләмен, диалогларны табып укырга; - өйрәнелә торган әсәрләргә иллюстрацияләр ясый белергә; - әсәрнең аерым эпизодларына сүзле сурәт “ясарга” - темалар буенча, “Халык һәм автор әкиятләре” темасына күмәк яки шәхси проектлар эшли белергә; Проза әсәрләрен өлешләргә бүлә белергә, аларга исем кушу (план төзү), план буенча эчтәлек сөйли белергә. Бүлектән авторларның исем фамилияләрен истә калдыра, табигать, җәнлекләр, кошлар турында яңа мәгълүматлар туплый белергә. - находить синонимы слов, понимает значение слова в прямом и контексте; - при анализе произведений использовать изученные литературные понятия; - найти монологическую речь, диалоги героев; - уметь делать иллюстрации к	-охшашлык һәм аермалыкларны аерырга, чагыштырырга; -проблеманы кыска һәм ачык итеп әйтергә; -проблеманы чишү алымнарын хезмәттәшлектә табарга. Коммуникатив күнекмә: -укытучы, туганнар, әти-әниләр белән хезмәттәшлекне планлаштыру – катнашучыларның максатларын, вазифаларын үзара аралашу ысулларын билгеләргә; -сораулар формалаштырырга, җитмәгән мәгълүматны башкалардан сорашып белергә; -эшлекле партнерлы аралашырга, төркемдә үзара ярдәм итешергә. Регулятивные навыки: -формировать настойчивость в достижении цели, готовность к преодолению трудностей, потребность	фәнен өйрәнүнең кирәклеген аңларга; уку эшчәнлегенең уңышлылыгы (унышсызлылыгы) сәбәпләрен аңларга; -аралашканда иптәшеңнең мотивларына һәм хисләренә ориентлашырга, үз-үзеңне тотышыңда мораль нормаларга һәм этик таләпләргә тотрыклы иярергә. формировать чувство гордости за свою страну, народ и историю, знакомиться с миром профессий, осваивать нравственные правила поведения в общественных местах, в школе; - установить связь между учебной деятельностью и ее мотивами; уметь видеть красоту и формировать эстетические чувства на основе

<table>
<tr>
<td></td>
<td>запомнить определения словаря литературоведения,
умеет самостоятельно, с интересом работать со словарями, обсуждать, делать выводы.</td>
<td>изучаемым произведениям;
- сделать " словесное изображение отдельных эпизодов произведения”
- умение разрабатывать коллективные или личные проекты по темам " народные и авторские сказки”;
Уметь делить прозаические произведения на части, именовать их (составление плана), рассказывать содержание по плану. Из раздела запоминаются фамилии авторов,
собирать новую информацию о природе, животных, птицах.</td>
<td rowspan="2">в поиске способов решения трудностей;
- предвидеть достигнутый результат;
- определить качество и уровень выполненной работы, оценить ее успешность;
- совершать действия с учетом правил, предписаний;
- сотрудничать с учителем;
Познавательная тренировка:
- контролировать и оценивать ход и результаты деятельности;
- различать, сравнивать сходства и различия;
- кратко и ясно обозначить проблему;
- найти пути решения проблемы в сотрудничестве.
Коммуникативные навыки:
- планирование взаимодействия с учителем, родными, родителями-определить цели, задачи участников, способы взаимодействия;</td>
<td rowspan="2">литературной культуры;
понимание необходимости изучения литературного чтения;
понять причины успешности учебной деятельности;
-при общении ориентироваться на мотивы и чувства товарища, стабильно следовать моральным нормам и этическим требованиям в поведении.</td>
</tr>
<tr>
<td>Хикәя жанры Жанр рассказа</td>
<td>Хикәя геройлары, аларның портреты һәм характер үзенчәлекләренең башкарган гамәлләре аша әсәрләрнең геройларына характеристика бирә, әсәр геройларына карата үз фикерен белдерә белә.
Через действия героев рассказа, их портреты и особенности характера они могут дать характеристику героям произведения, высказать свое мнение по отношению к героям произведения.</td>
<td>- дәреслектән һәм белешмәлекләрдән кирәкле мәгълүматны мөстәкыйль таба белергә;
китапның авторы турында мәгълүмат таба белергә;
- фәнни-популяр әсәр текстыннан һәм белешмәлекләрдән предмет, күренеш турында мәгълүмат туплый белергә;
- текстта булган мәгълүматны мәгълүмати чыганаклар белән чагыштыра белергә;
- модельләре буенча әсәрләрне чагыштырыра, тулыландырыра, төзәтә, ачыклый белергә.
- самостоятельно находить</td>
</tr>
</table>

		необходимую информацию из учебников и справочников; узнать информацию об авторе книги; - уметь собирать информацию о предмете, явлении из текста научно-популярного произведения и справочников; - уметь сопоставлять информацию, содержащуюся в тексте, с информационными источниками; - уметь сравнивать, дополнять, исправлять, выявлять произведения по моделям.	- формировать вопросы, запрашивать недостающую информацию у других; - общаться с деловым партнером, взаимодействовать в группе.	
Шигърият **Поэзия**	Дөньяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып күзаллый, шигырьләрдә эпитет, чагыштыру, сынландыруны, җанландыруны таба белә, темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасын үзләштерә. Представляет мир глазами поэтов, находит в стихах эпитет,сравнение, олицетворение, умеет находить вдохновение, осваивать темп, голос, тон, мелодику речи.	- укучы әдәби әсәрдән автор җиткерергә теләгән төп фикерне аерып чыгара белергә, шулай ук аның лирик әсәрнең хис белдерү өчен хезмәт итүен аңларга, әсәрдә автор һәм анда катнашучы геройларның фикер аерымлыкларын күрә, күрәтә белергә. - уметь различать основную мысль, которую читатель хочет донести до автора из литературного произведения, а также понимать, что лирическое произведение служит для выражения чувства, видеть, видеть в произведении различия мнений автора и героев его участников.		
Библиографик культура	Балалар китабы, фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият,	- сүзләрнең синонимнарын табарга, сүзнең туры һәм		

Библиографическая культура	вакытлы матбугат белән эшли, өй, мәктәп китапханәләреннән файдалана белә, бирелгән темага төрле җыентыклар төзи белә. Работает с детской книгой, словарем по науке, справочной литературой, периодической печатью. домашней, школьной библиотекой; умеет создавать различные сборники на заданную тему.	контексттагы мәгънәсен аңлый; - әсәрләргә анализ ясаганда, өйрәнелгән әдәби төшенчәләрне кулланырга; - геройларның монологик сөйләмен, диалогларны табып укырга; - находить синонимы слов, понимает значение слова в прямом и контексте; - при анализе произведений использовать изученные литературные понятия; - найти монологическую речь, диалоги героев;		
Уку, сөйләү, тыңлау күнекмәләре формалаштыру Формирование навыков чтения, речи, прослушивания	Интонация, тон, темп саклап кычкырып аңлап укый. Эчтән, чылбыр рәвешендә үзурынын белеп, чират буенчаукый.Укыган әсәргә анализ ясый. Читает вслух, сохраняя интонацию, тон, темп.Читает шёпотом, по цепочке. Анализирует прочитанное произведение.	- өйрәнелә торган әсәрләргә иллюстрацияләр ясый белергә; - әсәрнең аерым эпизодларына сүзле сурәт “ясарга” - темалар буенча, “Халык һәм автор экиятләре” темасына күмәк яки шәхси проектлар эшли белергә - уметь делать иллюстрации к изучаемым произведениям; - сделать " словесное изображение отдельных эпизодов произведения” - умение разрабатывать коллективные или личные проекты по темам " народные и авторские сказки”		

УКУ ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ
СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Бүлекнең исеме Название раздела	Эчтәлек Содержание
Халык авыз иҗаты әсәрләре Произведения устного народного творчества	Халык авыз иҗатының бер төре булган һәм җир йөзендәге барлык милләтләрдә дә яшәп килүче, буыннан буыннарга күчеп йөри торган хайваннар турындагы әкиятләргә карата гомуми күзаллау булдыру. Әкиятләрнең гасырлар дәвамында үсеше. Гади вакыт тасмасы: 1) бик борынгы әкиятләр, 2) борынгы, 3) бик борынгы булмаган әкияти вакыйгалар турында аңлату. Бик борынгы әкиятләрдә хайваннар арасындагы мөнәсәбәтләр, аларның тышкы күренешләре төп урынны алып тора. Борынгы әкиятләрдә геройның аңы, хәйләгә осталыгына дан җырлана. Ә әкияти вакыйгалар исә үз эченә геройның изге эшләрен, аның сәләтен, киң күңеллеген күрсәтүне максат итеп куя. Йөремсәк әкиятләр турында күзаллау булдыра. Мәкальләр – ул борынгылар сүзе, аталар сүзе, картлар сүзе, тәҗрибә һәм хикмәт җимеше, хәтердә сакланырга тиешле хәзинә, халыкның күмәк фикере, тормыш кагыйдәсе, сүзгә дәлил, тормышта киңәш. “Мәкаль” сүзе гарәп теленнән алынган, “урынлы сүз яки тиешле урында әйтелгән сүз” дигән мәгънәне аңлатуын төшендерү. Төрле халык мәкальләре. Мәкальләрне сөйләмдә, мәсәлләрдә урынлы куллану Создание общего представления к сказкам о животных, являющихся одним из видов устного народного творчества и живущих во всех народах земного шара, перемещающихся из поколения в поколение. Вековой рост сказок. Простая лента времени: 1) очень древние сказки, 2) древние, 3) объяснение не очень древних сказочных событий. В очень древних сказках основное место занимают взаимоотношения животных, их внешность. В старинных сказках воспевается мастерство героя, его хитрость. А сказочные события ставят перед собой цель показать добрые дела героя, его способности, великодушие. Ходим, создаем представление о сказках. Пословицы-это древнее слово, плоды опыта и мудрости, сокровища, которые должны храниться в памяти, коллективное мнение народа, правила жизни, доказательства слова, советы в жизни. Слово "пословица “заимствовано из арабского языка, означает” уместное слово или произнесенное в соответствующем месте". Пословицы разных народов. Использование пословиц в речи, в баснях уместно.
Автор әсәрләре Произведения авторов	Тылсымлы шигъри әкиятләр (Г. Тукай. «Су анасы», «Шүрәле» һ.б.), аларда халык әкиятләре белән сюжет бәйләнеше, композиция үзенчәлеге. Автор теленең кабатланмас матурлыгы. Волшебные поэтические сказки (Г. Тукай. "Водяная",» Шурале " и др.), В них сюжетная связь с народными сказками, особенность композиции. Неповторимая красота авторского языка.
Әдәби жанрлар Литературные жанры	Хикәя. Хикәя жанры турында күзаллау формалаштыру. Хикәя геройлары аларның портреты һәм характер үзенчәлекләренең башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте. Геройларга чагыштырмача характеристика. Герой яшәгән тирәлек, пейзаж.

	Әкият һәм хикәя жанрының үзгәлеге турында күзаллау формалаштыру. Әкият һәм хикәя жанрларының композиция үзенчәлеген (күзәтүләр аша) аңлату. Укучы-тыңлауга табигый көчләрнең серен, әкият геройларының серле тормыш агышын күрсәтү, хикәя геройларының характерларында тормыштан алынган вакыйгаларны чагылдырып сөйләү. Шигърият. Кеше һәм табигать бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып күзаллау. Әйләнә-тирә дөнья матурлыгын шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуын инандыру. Шагыйрьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Автор әсәрләрендә һәм халык авыз иҗатында охшашлык. Чагыштыру,контраст,җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп,тавыш көче,тон,сөйләм мелодикасы(тавышны күтәрү ,түбәнәйтү). Вакыт тасмасы. Фольклор әсәрләреннән әкиятләрне вакыт тасмасында күрсәтү (бик борынгы, борынгы, әкияти вакыйгалар). Рассказ. Формирование представления о жанре рассказа. Герои рассказа выражаются через их портретные и характерные особенности. Отношение автора к своему герою. Сравнительная характеристика героев. Среда обитания героя, пейзаж. Формирование представления о самобытности жанра сказки и рассказа Объяснение композиционной самобытности жанров сказки и рассказа (через наблюдения). Читатель-демонстрация тайны природных сил, таинственного жизненного потока сказочных героев, отражение жизненных событий в характерах героев рассказа. Поэзия. Единство человека и природы. Представление мира глазами поэта. Красота окружающего мира-залог вдохновения для поэта. Сравнение, охлаждение, эпитет. Сходство в произведениях автора и народном устном творчестве. Умение находить простые литературные приемы, такие как сравнение, контраст, оживление. Упражнения по овладению важными средствами живой речи: темп, сила голоса, тон, речевая мелодика (повышение, снижение голоса). Время ленты. Показ сказок из фольклорных произведений на ленте времени (очень древние, древние, сказочные события).
Библиографик культура Библиографическая культура	Эчтәлек бите белән танышу, аңа карап, кирәкле әсәрне китаптан таба белү, кече яштәге мәктәп баласының дәреслектән тыш эчтәлген оештыру: өй, мәктәп китапханәләреннән файдалану. Фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшләү. Балалар китабы белән эшләү. Китапның төп өч элементын аеру: китап тышлыгы, китап төпсәсе, битләре. Китапны саклап тоту күнекмәләре булдыру. Төрле җыентыклар төзергә өйрәнү. Ознакомление с содержательной страницей, поиск нужного произведения, организация внеклассного содержания младшего школьного ребенка: использование домашних, школьных библиотек. Словарь по науке, справочная литература, работа с периодическими изданиями. Работа с детской книгой. Различают три основных

	элемента книги: обложка, книжная сущность, страницы. Создание навыков хранения книг. Изучение составления различных сборников.
Уку, сөйләү, тыңлау күнекмәләре формалаштыру Формирование навыков чтения, речи, прослушивания	Сәнгатьле уку (интонация, тон, темп саклап кычкырып уку). Автор бирергә теләгән картинаны күзаллау. Эчтән укый белергә күнектерү. Чылбыр рәвешендә укыганда, үз урыныңны белеп, чират буенча уку. Укылган әсәргә анализ ясау. Уку техникасын үстерү. Художественное чтение (интонация, тон, темп, чтение вслух). Автор хочет дать представление о картине. Умение читать шёпотом. При чтении в форме цепочки, зная свое место, читать по очереди. Выполнять анализ прочитанного произведения. Развитие техники чтения.
Укыла торган әсәрләрнең тематик блокларга бүленеше. Тематическое блокирование читаемых произведений.	1 - Күзәтәбез һәм тәэсирләр белән уртаклашабыз. Наблюдаем и делимся впечатлениями. 2 - Чагыштырулар серенә төшенәбез. Секреты сравнения. 3 - Кешеләрнең хыялларын аңларга тырышабыз. Стараемся понимать мечты людей. 4 - Ярату турында. Про любовь. 5 - Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туплыйбыз. Набираем жизненный опыт. 6 - Көлке серләрен эзлибез. Ищем секреты смеха. 7 - Герой ничек туа? Как рождается герой? 8 - Үткәннәр белән хәзергене чагыштырабыз. Сравниваем настоящее и прошлое.

Тематик план
Тематическое планирование

№ п/п	Өйрәнелә торган бүлек, дәрес темасы Название раздела, темы урока.	Сәгать саны Количество часов	Искәрмә Примечания
1.	Библиографик культура, мәкальләр (библиографическая культура, пословицы)	1	
2.	Әдәби жанрлар, шигърият (литературные жанры, поэзия)	16	
3.	Әдәби жанрлар, хикәя (литературные жанры, рассказ)	9	
4.	Халык авыз иҗаты, әкият (народное творчество, сказка)	4	
5.	Әдәби әсәрләр, мәкальләр (литературные произведеия, пословицы)	1	
6.	Халык авыз иҗаты, мәсәлләр (устное народное творчество, басни)	3	
	Итого	34	

4 КЛАСС
ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА
ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘР

Бүлекнең исеме Название раздела	Предмет нәтиҗәләре Предметные результаты		Метапредмет нәтиҗәләр Метапредметные результаты	Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр Личностные результаты
	Укучы өйрәнә Ученик научится	Укучы өйрәнә алачак Ученик получит возможность научиться		
Халык авыз иҗаты. Устное народное творчество.	Халык авыз иҗаты турында гомуми күзаллый ала.Тылсымлы әкият кануннарын өйрәнү, үткәннәрне яңадан кичереп, бүгенгетормыш белән бәйли белә. Риваять, бәет, мифлар турында гомуми күзаллау булдыра. Татар халкының хайваннар турындагы әкиятләрендә төп герой, аның характерын ачыклый ала. Россия халыклары әкиятләренең,, хайваннар турында әкиятләрнең, гасырлар кичеп, хәзерге көнгә кадәр килеп җитүе турында белешмә ала: бик борынгы әкиятләр, борынгы әкиятләр, әкияти вакыйгалар белән таныша.Әкиятләрнең тәрбияви ролен аера ала.. Геройларның характеры, аларның акыл-фигыльләре, һәрвакыт ярдәмчел, киң күңелле булуларына игътибар итә. Күчмә сюжетлар белән таныша. Тылсымлы әкиятләрне аера белә. Сюжет куелышын күзәтә. Тылсымлы дөньядагы предметлар, әкияти төсләр, тылсымлы булышчылар белән таныша. Борынгы заманнарда дөньяны танып белә (төрле көчләр, кешенең хайванга, үләнгә, табигать күренешләренә	Сурәтләнгән вакыйгаларга карата автор фикерен (әсәр исемен, геройларга характеристика, автор бәяләмәсен бирергә. Әдәби әсәрнең жанрын аера белергә, аның геройлары, образларның төркемнәре; чәчмә, тезмә, пьеса (сәхнә әсәре) турындагы белемнәрне мисаллар ярдәмендә аңлатырга. Тылсымлы һәм хайваннар турындагы әкиятләрне аера белергә. Мәкальләрне төрле ситуацияләрдә урынлы кулланырга. Понимать авторское отношение на описанные события (название произведения, характеристику героям, авторское заключение), уметь	Регулятив универсаль уку гамәлләре: -эшчәнлек өчен эш урынын әзерләү; -укытучы ярдәме белән эшне планлаштырырга өйрәнү; -укытучы ярдәмендә эшнең дөреслеген тикшерү; -эш сыйфатына бәя бирә белү; -укытучы белән бергәләп, үз эшен, иптәшләренең җавапларын бәяләү; -эш барышында гади генә эш приборлары белән эш итә белү. (линейка, бетергеч, карандаш,) Танып белү универсаль уку гамәлләре: -дәреслек белән эш итә	-гаилә", "туган ил", "мәрхәмәтлелек", "башкаларга карата түземлелек" төшенчәләрен кабул итү, аларның кадерен белү; -туган республикага, гаиләгә, туганнарга карата хөрмәт, әти-әнине ярату; үз милләтеңне ярату, татар булуың белән горурлану; -укуга карата кызыксыну хисе булу, укучы ролен үзләштерү; -әдәби әсәрләрдәге төрле тормыш ситуацияләрен һәм геройларның гамәлләренә

	әверелүе). Тылсымлы әкиятләрнең төзелеш үзенчәлеген өйрәнә. (вакыйгаларның чылбыр рәвешендә үрелеп баруы, кабатлаулар). Тылсымлы әкият геройларын атый. Тылсым дөньясында, булышчылар, тылсымлы предметлар, тылсымлы саннар (3, 7, 13, 40) барлыгын белә.. Әкият геройларының тылсым дөньясында сәяхәт итүе, сынаулар аша үтүе, явыз көчләрне җиңүе, гаделлекнең тантана итүе турында белә.. Дөнья халыклары әкиятләре белән таныша.Тормыш-көнкүреш әкиятләренең килеп чыгышы турында мәълүмат ала.. Тылсымлы әкиятләрдән аермалы якларын әйтә белә.. Әкиятләрдә проблемалар, үгет-нәсыйхәт, юмор хисен таба белә..Автор һәм халык әкиятләрендә сюжет-композиция охшашлыгын аера белә. Татар, рус, дөнья классикасында халык әкиятләре һәм автор әкиятләрендә охшашлыкны күрә белә: сихри көчләрне җиңү юлларын, (халык әкиятләрендә), ярату хисенең көчен аңлый (автор әсәрләрендә). Риваять, бәет, мифларда кешеләр тормышының чагылышын, табигый көчләрнең кешеләргә ярдәмгә килүен аңлый. Кешелек дөньясы һәм тылсымлы дөнья арасындагы бәйләнешне күз алдына китерә. Әдәби әсәр, аның геройлары, образларның төркемнәре; чәчмә, тезмә, пьеса (сәхнә әсәре) турындагы белемнәрне мисаллар ярдәмендә ныгыта.;җәй көне укыган әсәрләрнең эчтәлеге туранда нәтиҗәләр ясап	различать жанр литературного произведения, объяснять с помощью примеров знания о его героях, группах образов, о жанра, различать сказки о животных и волшебные сказки, уместно использовать пословицы в различных ситуациях.	белү. -хәрефләрне танып, текстны (хикәя, шигырь, әкиятне) сәнгатьле итеп уку. - этнокультура өлкәсенә караган сүзләр булган текстны, сүзлекләр кулланып, аңлап уку. - текстта очраган таныш сүзләргә таянып, яңа сүзләрнең мәгънәсен төшенү. - текстны сәнгатьле итеп укыгач, сорауларга җавап бирү. - укытучының авыр булмаган сорауларына җавап бирә, тиешле мәгълүматны дәреслектән таба белү. - предметларны, чагыштыра, охшаш һәм аермалы якларын билгели белү. - укылган яки тыңланган зур булмаган текстның эчтәлеген сөйли белү; - шартлы билгеләрнең телен белү; - текстның билгеле бер өзегенә дәреслектән	кешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү; - дәреслек геройларына, күршеңә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү; - үз уңышларың, уңышсызлыкларың турында фикер йөртү; -үз мөмкинлекләреңне бәяләү; -үз эшчәнлегеңнең нәтиҗәләрен яхшыртуга ихтыяҗ формалаштыру; - дәреслек геройларының фикерләрен тыңлау, алар фикерләренең кайберләре белән килешү яки килешмәү, үз фикереңне әйтә белү, аны тексттан өзекләр китереп дәлилләү, “Син ничек уйлыйсың?

	сөйләшә белә. Әдәбиятның сәнгать төре буларак башкалар (музыка, хореография, сынлы сәнгать, рәсем) белән уртаклыгы һам аермалы яклары- үзенчәлекләрен таный белә. -имеет общее представление об устном народном творчестве; -умеет изучать законы волшебной сказки,заново переживать прошлое, связывать с сегодняшней жизнью. Иметь общее представление об устном народном творчестве, изучать законы волшебной сказки,заново переживать прошлое, связывать с сегодняшней жизнью. Иметь общее представление о мифах, легендах, баетах,находить главного героя, раскрывать его характер,знать о воспитательной роли сказок, характер героев, их рассудительность, знать предметы волшебного мира, о волшебных помощниках; об особенностях строения волшебных сказок. (повторение событий в цепочке),называть героев волшебной сказки, знать, что есть помощники, волшебные предметы, волшебные цифры (3, 7, 13, 40), что сказочные герои путешествуют в волшебном мире, проходят через испытания, побеждают злые силы,знакомиться со сказками народов мира, получать информацию о происхождении бытовых сказок, знать отличительные признаки волшебных сказкок, находить в сказках проблемы,		иллюстрация табу; - билгеле бер биремне эшләү өчен мәктәп китапханәсенә бару; - текстта мәгънәсе аңлашылмаган сүзләрне сүзлекләрдән эзләп табу; - тексттан билгеләнгән өзекне табу; - “Музей йортына” барып, бирелгән картинаны табу, аны күзәтә һәм анализлый белү; - текст өстендә төрле биремнәр башкру; - төрле чыганаклар белән эшли белү; - әсәр геройларына характеристика бирү; - әсәрләрдә тасвирланган табигый күренешләр турында күзаллау булдыру Коммуникатив универсаль уку гамәлләре: -дәрестә һәм төрле ситуацияләрдә диалогта катнаша белү -укытучының, классташларның сорауларына җавап	Кебек сорауларга җавап эзләү; - төзелгән текстның мәгънәсен аңлату; - мәгънә барлыкка китерү. -принятие понятий "семья", "Родина", "милосердие", "терпимость к другим", знание их ценности; - уважение к родной республике, семье, родным, любовь к родителям; любовь к своей нации; -интерес к чтению, освоение роли учащегося; - оценка различных жизненных ситуаций в литературных произведениях и действий героев исходя из человеческих норм; - инициативность в помощи героям учебника, одноклассникам;

	наставления, чувство юмора, различать сюжетно-композиционное сходство авторских и народных сказок, видеть сходство в народных сказках и авторских сказках: понимать пути победы волшебных сил (в народных сказках), силу любви (в авторских произведениях),понимать, что в легендах, баетах, мифах находит отражение жизнь людей, что природные силы приходят на помощь людям, связь между миром людей и волшебным миром, с помощью примеров закреплять знания о литературном произведении, его героях, группах образов; о рассказе, пьесе (сценическом произведении).; содержание произведений, прочитанных летом, у подводить итоги, знать , что литература как вид искусства имеет общие черты и различия с другими видами искусства (музыка, хореография, изобразительное искусство, живопись).		бирү; -сөйләм этикеты нормаларын үтәү: исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт белдерә белү. -башкаларның сөйләмен тыңлый һәм аңлый белү. -парларда эшли белү. В области познавательных общих учебных действий выпускник научится: вободно работать с текстом: уметь выделять информацию, заданную аспектом рассмотрения, и удерживать заявленный аспект; уметь быстро менять аспект рассмотрения; вободно ориентироваться в текущей учебной книге и в других книгах комплекта; в корпусе учебных словарей, в периодических изданиях; в фонде школьной библиотеки: уметь находить нужную информацию и использовать ее в	- рассуждать о своих успехах, неудачах - оценка своих возможностей; - формирование потребности в улучшении результатов своей деятельности;-выслушать мнения героев учебника, согласиться или не выражать согласие или несогласие с их мнением , умение высказывать свое мнение, аргументировать его отрывками из текста, Ответы на такие вопросы: “Как ты думаешь? ;
Автор әсәрләре. Авторские произведе-ния.	Тылсымлы шигъри әкиятләр (Г. Тукай. «Су анасы», «Шүрәле» һ.б.), аларда халык әкиятләре белән сюжет бәйләнеше, композиция үзенчәлеген аера белә.. Автор әсәрләрендә һәм халык әкиятләрендәге сюжет кулланылышын әйтә (капма-каршы ике дөнья, булышчылыр, тылсымлы төсләр). Автор әкиятләрендә, нәкъ халык әкиятләрендәгечә, вакыйгаларның кабатлануын, чылбыр рәвешендә тезелүен, аерым сүзләрнең ритмик кабатланып килүен күзәтә. Автор теленең кабатланмас матурлыгын күрә.. Автор һәм халык әкиятләрендә сюжет-композиция	Автор теленең кабатланмас матурлыгы турында үзенең фикерен җиткерә белергә. Авторның үз героена мөнәсәбәтен билгеләргә. Высказывать свое мнение о неповторимой красоте авторского языка. Определять отношение автора к своему герою		

	охшашлыгын, яңа мәгънәви төсмерләрне күрә белә. Татар, рус, дөнья классикасында халык әкиятләре һәм автор әкиятләрендә охшашлыкны: сихри көчләрне җиңү юлларын (халык әкиятләрендә), ярату хисенең көчен (автор әсәрләрендә) аңлый һәм таба беләТылсымлы шигъри әкиятләр (Г. Тукай. «Су анасы», «Шүрәле» һ.б.), аларда халык әкиятләре белән сюжет бәйләнеше, композиция үзенчәлеген аера белә.. Автор әсәрләрендә һәм халык әкиятләрендәге сюжет кулланылышын әйтә (капма-каршы ике дөнья, булышчылыр, тылсымлы төсләр). Автор әкиятләрендә, нәкъ халык әкиятләрендәгечә, вакыйгаларның кабатлануын, чылбыр рәвешендә тезелүен, аерым сүзләрнең ритмик кабатланып килүен күзәтә. Автор теленең кабатланмас матурлыгын күрә.. Автор һәм халык әкиятләрендә сюжет-композиция охшашлыгын, яңа мәгънәви төсмерләрне күрә белә. Татар, рус, дөнья классикасында халык әкиятләре һәм автор әкиятләрендә охшашлыкны: сихри көчләрне җиңү юлларын (халык әкиятләрендә), ярату хисенең көчен (автор әсәрләрендә) аңлый һәм таба белә. Знать волшебные поэтические сказки (Г. Тукай. "Водяная",» Шурале " и др.), в которых можно выделить сюжетную связь с народными сказками, особенности композиции, знать использование линий сюжета в авторских произведениях и народных сказках (два противоположных		разных учебных целях; вободно работать с разными источниками информации (представленными в текстовой форме, в виде произведений изобразительного и музыкального искусства). В области коммуникативных учебных действий выпускник научится: а) в рамках коммуникации как сотрудничества: азным формам учебной кооперации (работа вдвоем, в малой группе, в большой группе) и разным социальным ролям (ведущего и исполнителя); б)в рамках коммуникации как взаимодействия: онимать основание разницы между заявленными точками зрения, позициями и уметь присоединяться к одной из них или	

	мира, помощники, волшебные цвета), знать, что в сказках автора, как и в народных сказках, наблюдается повторение событий, построение в виде цепочки, ритмическое повторение отдельных слов, видеть неповторимую красоту языка,понимать и находить сходство в народных сказках и авторских сказках: пути победы волшебных сил (в народных сказках), силу любви (в произведениях автора)		высказывать собственную точку зрения. В области регулятивных учебных действий выпускник научится: существлять самоконтроль и контроль за ходом выполнения работы и полученного результата. В области личностных учебных действий выпускник получит возможность научиться: сознавать значение литературного чтения в формировании собственной культуры и мировосприятия; рофилировать свою нравственно-этическую ориентацию (накопив в ходе анализа произведений и общения опыт моральных оценок и нравственного выбора).	
Хикәя жанры. Рассказ.	Ике образны чагыштырып сөйли белә. Әсәр геройларына карата үз фикерен белдерә. Жанр үзенчәлеге: сурәтләнгән вакыйгаларның тормышчанлыгы, әхлак кануннарына туры килүен аңлый, Әсәр исеменең төп мәгънәсе, эчтәлек белән туры килүен ачыклый. Хикәя геройларын, аларның портретларын, характерын, сөйләм һәм вакыйгалар аша эзләп таба белә. Хикәядә авторның үз геройларына мөнәсәбәтен таба белә. Геройларның характерына чагыштырма анализ ясый белә. Авторның геройга, вакыйгаларга, күренешләргә мөнәсәбәтен сиземли ала, үз фикерен әйтә белә. Сравнивать два образа,выражать свое мнение по отношению к героям произведения, отличать особенности жанра: жизненность описываемых событий, соответствие законам морали, соответствие названия произведения основной мыслу, содержанию, находить героев рассказа, их портреты, характер, речь и события, выявлять отношение автора к своим	Ике образны чагыштырып сөйли белергә. Әсәр геройларына карата үз фикерен белдерергә. Тематик, монографик әсәрләр җыентыклары төзи белергә. Ике образны чагыштырып сөйли белергә. Әсәр геройларына карата үз фикерен белдерергә. Тематик, монографик әсәрләр җыентыклары төзи белергә. Уметь сравнивать два образа. Высказать свое мнение относительно героев произведения.Уметь составлять сборники тематических, монографических произведений. Уметь сравнивать два образа. Высказать свое мнение		

	героям.	относительно героев произведения.		
Шигърият. Поэзия.	Дөньяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып танып белә: шагыйрьнең матурлыкны тоя белергә өйрәтүе аңлый. Рифма белән таныша: аны сиземли, таба, куллана белә. Әйләнә-тирә дөнья матурлыгының шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуына төшенә. Шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитетлар таба белә.. Автор әсәрләрендә һәм халык авыз иҗатында охшашлыкны таба белә.Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын куллана белә. Лирик геройның («Катнашучы герой», «Автор») эчке дөньясын шигъри формада ачып бирү юлларын таба белә: әйләнә-тирә табигатьне сурәтләү, хис һәм тойгылар чагылышын таба белә. Әсәр геройларының сөйләм үзенчәлекләрен билгели белә,, аларның эш-гамәлләрен, тирә-якка, дөньяга карашларын чагыштырып кара ала, үзеңнең һәм авторның геройга мөнәсәбәтен ачыклый ала.Тексттагы сүзләрнең мәгънә төсмерләрен аера белә һәм аларны сөйләмдә куллана, сурәтләү чараларын таный һәм аңлый белә (чагыштыру, эпитет, метафора берәмлекләр, каршы кую, кабатлаулар). Төрле ел фасылларын чагыштырып, дөньяның күп төсле, формаларның күп төрле булуын аңлый, матурлыкка тиешле хисләр белән җавап бирә ала, оригиналь һәм стандарт булмаган фикерләр белән	Шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет таба белергә.Чагыштыру, контраст, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белергә. Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләрен: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү) кулланырга. Тексттагы сүзләренең мәгънә төсмерләрен аера белергә һәм аларны сөйләмдә кулланырга, сурәтләү чараларын танырга һәм аңларга (чагыштыру, эпитет, метафора берәмлекләр, каршы кую, кабатлаулар).төрле авторларның 6–8 әсәрен яттан белергә. Находить в стихах сравнение, эпитет. контраст.Пользоваться важными средствами речи: темп, силу голоса, тон, мелодику речи (поднятие,		

	кызыксына. Гади предметларның гадәти булмаган якларын ача ала. Геройның эчке дөньясын аның,әйләнә-тирә дөньяны танып белүен күзәтә һәм күрсәтә белә. Шагыйрьләр иҗат иткән дөнья белән чынбарлык арасындагы охшаш һәм аермалы якларны билгели ала.Шигырьләрне укыганда әдәби сурәтләү чараларын (чагыштыру, җанландыру, капма-каршылык, лексик һәм композицион кабатланулар) эзләп таба. Авторларның иҗат алымнары, тормышларын өйрәнә. Әдәби әсәрләрнең башка сәнгать әсәрләре белән бәйләнешен таба белә. Представлять мир глазами поэтов ,понимать, что красота окружающего мира является источником вдохновения для поэта, находить в стихах сравнения, олицетворение, эпитеты, находить сходство в авторских произведениях и народном устном творчестве, находить способы раскрытия внутреннего мира лирического героя («участник», «автор») в поэтической форме: находить отражение окружающей природы, эмоций и чувств, определять речевые особенности героев произведений, сравнивать их действия, взгляды на окружающий мир, определять отношение свое и автора к герою, различать смысловые оттенки слов в тексте и использовать их в речи, распознавать и понимать средства изображения (сравнения, эпитета, единицы метафоры, противопоставления, повторы), понимает, что мир многоцветен,	понижение голоса), различать смысловые оттенки слов в тексте и использовать их в речи, распознавать и понимать изобразительные средства (сравнение, эпитет, метафора единицы, противопоставления, повторы).наизусть знать 6-8 произведений разных авторов.		

	многообразен, имеет множество форм, отвечает на красоту, раскрывать необычные стороны простых предметов, раскрыть внутренний мир героя и показывать его познание окружающего мира.			
Библиогра-фик культура Библиографическая культура	Дәреслектә җиңел генә ориентлаша белә. эчтәлектән кирәкле әсәрне тиз генә эзләп таба белә. Фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшли белә.. Катапның төп элементларын аера: китап тышлыгы, китап төпсәсе, битләрен атый белә. Теге яки бу язучы, шагыйрь иҗатын өйрәнгәннән соң, аның әсәрләреннән нәни җыентыклар төзергә өйрәнә. Китапханәләрдән файдалана белә тәкъдим ителгән исемлек буенча китаплар сайлый белергә өйрәнә. Әдәби китапларда җиңел ориентлаша. Китап ахырында бирелгән эчтәлек белән эшли белә. Китапның элементлары: титул бите, аннотация, китапның рәссам-бизәүчеләре турында өйрәнә Аерым әсәр яисә китапка аннотация яза белә. Мәгънәсе аңлашылмаган яисә авыр язылышлы сүзләрне сүзлекләрдән таба белә Язучы, шагыйрьләр турында чыгышлар ясый ала. Китапханәдә ориентлаша белә. Аңлап һәм сәнгатьле итеп укый белә. Телдән һәм язма сөйләм күнегүләрен үти белә. Аралашу культурасын куллана. Темага карата, әсәр буенча үз фикерләрен төгәл әйтә белә. Ориентироваться в учебнике,	Тәкъдим ителгән исемлек буенча китаплар сайлый белергә. Әдәби китапларда җиңел ориентлашырга. Китап ахырында бирелгән эчтәлек белән файдалана белергә. Мәгънәсе аңлашылмаган яисә авыр язылышлы сүзләрне сүзлекләрдән таба белергә. 2–3 татар классигының исемен, 2–3 хәзерге заман язучысы яки шагыйренең исемен, язган әсәрләрен һәм аларның эчтәлеген; , үзенә иң ошаган авторның берничә әсәрен белергә. Выбирать книги по предложенному списку, ориентироваться в литературных книгах, пользоваться содержанием, изложенным в конце книги, находить из словарей слова, смысл которых непонятен, знать 2-3 названия татарской классики, 2-3 имени современного писателя или поэта, его		

	работать со словарем, справочной литературой, периодической печатью, различать основные элементы книги,. составлять из произведений писателя или поэта небольшие сборники, пользоваться библиотеками, выбирать книги по предложенному списку, работать с заданным содержанием, писать аннотации к книге или отдельным произведениям, изучать элементы книги, четко высказывать свое мнение по теме, по произведению.	произведения и их содержание;, знать несколько произведений понравившегося автора.		
Уку , сөйләү, тыңлау күнекмәләре формалаштыру Формирование навыков чтения, говорения, слушания.	Укучы тиз һәм йөгерек укый белә. Укыганда орфоэпия нормаларын төгәл саклый ала, дөрес тавыш төсмерләре (тавыш көче, темпы) белән укый белә Аңлап һәм сәнгатьле уку күнекмәләрен куллана белә.. Укуга карата таләпләрне төгәл үти: кычкырып укуның дөреслеген, сәнгатьлелеген, укуның тизлеген саклый белә. Юмористик һәм җитди характердагы әсәрләрне кычкырып, яттан укыганда эмоциональ характерын чагылдыра белә. Тавыш төсмерләре – интонация, тон, тавыш көче, темп, пауза, логик басым, сүзсез мимика, хәрәкәтләрне бирү күнекмәләрен куллана белә.. Текстларны анализлаганда сәнгатьлелек чараларын таба белә. Сәнгатьле уку күнекмәләрен куллана белә. (интонация, тон, темп саклап кычкырып уку). Автор бирергә теләгән картинаны күзаллый ала. Эчтән укый белә. Чылбыр рәвешендә укыганда үз урынын	Шигырьләрне сәнгатьле итеп укырга, кыска күләмле әсәрләрнең эчтәлеген сөйли белергә, укучы әдәби, фәнни, фәнни-популяр текстлардан үзенә кирәкле мәгълүматларны эзләп табып сөйли белергә. Тавыш төсмерләре – интонация, тон, тавыш көче, темп, пауза, логик басым, сүзсез мимика, хәрәкәтләрен кулланып сөйли белергә. Укыганны ишетеп эчтәлекне исендә калдыра алырга. Читать стихи выразительно, рассказывать содержание коротких произведений, находить нужную информацию из литературных, научных, научно-популярных		

	белеп, чират буенча укый белә. Укылган әсәргә анализ ясый ала. Читать про себя в процессе ознакомительного, просмотрового чтения, выборочного и изучающегочтения, представлять содержание основных литературных произведений, изученных в классе, указывать их авторов иназвания, перечислять названия двух-трех детских журналов и пересказывать их основное содержание (на уровнерубрик), характеризовать героев произведений; сравнивать характеры героев одного и разных произведений; выявлять авторское отношение кгерою, читать наизусть (по выбору) стихотворные произведения или отрывки из них, спокойно воспринимать замечания и критику одноклассников по поводу своей манерычтения, обосновывать свое высказывание о литературном произведении или герое, подтверждать его фрагментами или отдельными строчками из произведения, ориентироваться в книге по ее элементам, составлять аннотацию на отдельное произведение и на сборники произведений, делать самостоятельный выбор книг в библиотеке с целью решения разных задач, высказывать оценочные суждения о героях прочитанных произведений и тактично воспринимать мненияодноклассников, самостоятельно работать с разными источниками информации	текстов.		

УКУ ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ
СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Бүлекнең исеме Название раздела	Эчтәлек Содержание
Халык авыз иҗаты әсәрләре. Произведения устного народного творчества.	Халык авыз иҗатының табышмак, әйләнмәле әкият кебек формаларын гамәли үзләштерү. Сурәтләнгән вакыйгаларга карата автор фикере (әсәр исеме, геройларга характеристика, автор бәяләмәсе). Практическое освоение таких форм устного народного творчества, как загадка, оборотная сказка. Авторская отношение к описываемым событиям (название произведения, характеристика героев, авторская оценка). Хайваннар турында әкиятләр. Әкиятләрнең тәрбияви роле. Геройларның характеры, аларның акыл-фигыльләре, һәрвакыт ярдәмчел, киң күңелле булуларына игътибар итү, ишарә ясау. Күчмә сюжетлар. Сказки о животных. Воспитательная роль сказок. Характеру героев, их отзывчивость, доброжелательность. “бродячие” сюжеты. Тылсымлы әкиятләр. Борынгы заманнарда дөньяны танып белү (төрле көчләр, кешенең хайванга, үләнгә, табигать күренешләренә әверелүе). Тылсымлы әкият геройлары. Дөнья халыклары әкиятләре. Волшебные сказки. Познание мира в древние времена (различные силы, превращение человека в животное, траву, явления природы). Волшебные сказочные герои. Сказки народов мира. Тормыш-көнкүреш әкиятләре. Әкиятләрдә проблемалар, үгет-нәсыйхәт, юмор хисе. Бытовые сказки. Проблемы в сказках, наставления, чувство юмора. Автор әкиятләре. Татар, рус, дөнья классикасында халык әкиятләре һәм автор әкиятләрендә охшашлык: сихри көчләрне җиңү юллары (халык әкиятләрендә), ярату хисенең көче (автор әсәрләрендә). Авторские сказки. В татарской, русской, мировой классике сходства в народных сказках и авторских сказках: пути победы волшебных сил (в народных сказках), сила любви (в авторских произведениях). Риваять, бәет, мифлар турында гомуми күзаллау булдыру. Риваять, бәет, мифларда кешеләр тормышының чагылышы, табигый көчләрнең кешеләргә ярдәмгә килүе. Кешелек дөньясы һәм тылсымлы дөнья арасындагы бәйләнеш. Создание общего представления о мифах, баетах, легендах. Отражение в мифах, легентах, баетах жизни людей, помощь людям природными силами. Связь между миром человека и волшебным миром. Мәкальләр. Мәкальләр – халыкның тормыш тәҗрибәсеннән тупланган акыллы сүзләр. Мәкальләрне төрле ситуацияләрдә урынлы куллана белергә күнектерү. Төрле халыкларның мәкальләре, аларның охшашлыгы. Әкият, мәсәл, хикәянең, иллюстрацияләрнең эчтәлегенә туры килә торган мәкальләрне дөрес сайлау.

	Пословицы. В пословицах-мудрость народа. Умение грамотно использовать пословицы в различных ситуациях. Пословицы разных народов, их сходство. Правильный выбор пословиц, соответствующих содержанию сказки, притчи, рассказа, иллюстрации. Мәсәлләр. Мәсәлләрнең ике өлештән – сюжеттан һәм моральдән (үгет-нәсыйхәт, әдәп-әхлак кагыйдәләре) торуын аңлату. Мәсәлләрнең хайваннар турындагы әкиятләрдән килеп чыгышы һәм гасырлар дәвамында үсеше. Мәсәл моралендә мәкальләр куллануның тәрбияви роле. Татар язучыларының мәсәлләре белән танышу. Басни. Две составляющих басен – сюжета и морали (наставления, правила нравственности). Происхождение и развитие басен из сказок о животных на протяжении веков. Воспитательная роль использования пословиц в морали притчи. Знакомство с баснями татарских писателей.
Автор әсәрләре Произведения авторов.	Автор әсәрләрендә һәм халык әкиятләрендәге сюжет кулланылышы (капма-каршы ике дөнья, булышчылыр, тылсымлы төсләр). Автор теленең кабатланмас матурлыгы. Использование сюжета в произведениях автора и народных сказках (два противоположных мира, помощники, волшебные цвета). Неповторимая красота авторского языка.
Әдәби жанрлар Литературные жанры.	Жанрлар турында гомуми күзаллау булдыру; хикәя, шигырь. Общее представление о жанрах: рассказ, стихотворение. Хикәя. Хикәянең исеме. Ике образны чагыштырып сөйли белү. Әсәр геройларына карата үз фикереңне белдерү. Жанр үзенчәлеге: сурәтләнгән вакыйгаларның тормышчанлыгы, әхлак кануннарына туры килүе, уйлап табучанлык. Хикәя геройлары, аларның портретлары, характеры, сөйләм һәм вакыйгалар аша чагылышы. Хикәядә авторның үз геройларына мөнәсәбәте. Хикәя герое. Характер һәм тойгылар үзенчәлеге. Геройларның характерына чагыштырма анализ. Авторның геройга, вакыйгаларга, күренешләргә мөнәсәбәтен сиземли алу, үз фикереңне әйтә белү. Әкият һәм хикәя жанрының аерымлыклары (бары тик күзәтелә генә): әкияттә кискен бирелә, ә хикәяләрдә композициянең уйланылмаган, алдан күрелмәгән борылыш алуы күзәтелә. Хикәя жанрының үзенчәлекле якларын күзәтү: а) хикәяләрдә вакыйгалар агышы (әсәр героеның характерын ачыклау өчен кызыклы хәлләр); ә) герой характерының катлаулылыгы; б) вакыйга һәм хәлләрнең киеренкелеге; в) әсәрнең сәнгатьле теле. Әсәрдә берничә сюжет сызыгы белән вакыйгалар бирелеше, геройларның кичерешләре, җиңүләре. Рассказ. Название рассказа. Умение сравнивать два образа. Умение высказывать свое мнение по отношению к героям произведения.Особенности жанра: жизненность описываемых событий, соответствие законам морали, изобретательность. Герои рассказа, их портреты, характер, речь и отражение событий. Герои рассказа, их портреты, характер, речь и отражение событий. Отношение автора к своим героям. Герой рассказа. Характер и особенности чувств героя. Шигырь. Дөньяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып танып белү: шагыйрьнең матурлыкны тоя белергә өйрәтүе. Әйләнә-тирә дөнья матурлыгының шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуына инандыру. Автор әсәрләрендә һәм халык авыз иҗатында охшашлык. Чагыштыру, контраст, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү.

	Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү). Лирик геройның («Катнашучы герой», «Автор») эчке дөньясын шигъри формада ачып бирү юллары: әйләнә-тирә табигатьне сурәтләү, хис һәм тойгылар чагылышы. Тексттагы сүзләренең мәгънә төсмерләрен аера белү һәм аларны сөйләмдә куллану, сурәтләү чараларын тану һәм аңлау (чагыштыру, эпитет, метафора, фразеологик берәмлекләр, каршы кую, кабатлаулар). Геройның эчке дөньясын аның әйләнә-тирә дөньяны танып белүе аша күрсәтү. Шигырьләрне укыганда әдәби сурәтләү чараларын (чагыштыру, җанландыру, капма-каршылык, лексик һәм композицион кабатланулар) эзләп табу. Диалогик һәм монологик сөйләмне үстерү. Әдәби әсәрләрнең башка сәнгать әсәрләре белән бәйләнеше. Стихотворение. Познание мира глазами поэтов: умение поэта чувствовать красоту. Убеждение в том, что красота окружающего мира является источником вдохновения для поэта. Сходство в произведениях автора и народном устном творчестве. Умение находить простые литературные приемы, такие как сравнение, контраст, олицетворение. Упражнения по овладению важными средствами живой речи: темп, сила голоса, тон, речевая мелодика (повышение, снижение голоса).Пути поэтического раскрытия внутреннего мира лирического героя («участник», «автор»): описание окружающей природы, отражение чувств. Умение различать смысловые оттенки слов в тексте и использовать их в речи, распознавание и понимание изобразительных средств (сравнения, эпитета, метафоры, фразеологических единиц, противопоставления, повторы).Показ внутреннего мира героя через его познание окружающего мира. Поиск литературных изобразительных средств (сравнения, олицетворения, противопоставления, лексических и композиционных повторов) при чтении стихов. Развитие диалогической и монологической речи. Связь литературных произведений с другими произведениями искусства.
Библиографик культура Библиографическая культура.	Дәреслектә җиңел генә ориентлашырга өйрәтү: эчтәлектән кирәкле әсәрне тиз генә эзләп таба белү. Фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшләү. Китапны саклап тоту күнекмәләре булдыру. Тематик һәм монографик җыентыклар турында күзаллау булдыру. Төрле тематик җыентыклар төзү күнекмәләре бирү. «Сайланма әсәрләр» төшенчәсе бирү. Теге яки бу язучы, шагыйрь иҗатын өйрәнгәннән соң, аның әсәрләреннән нәни җыентыклар төзү. Китапханәләрдән файдалана белү осталыгын үстерү, тәкъдим ителгән исемлек буенча китаплар сайлый белергә өйрәтү. Әдәби китапларда җиңел ориентлашу. Китап ахырында бирелгән эчтәлек белән эшләү. Китапның элементлары: титул бите, аннотация, китапның рәссам-бизәүчеләре турында өйрәнүне дәвам итү. Аерым әсәр яисә китапка аннотация яза белергә күнектерү. Сайланма әсәрләр турында белешмә бирү. Мәгънәсе аңлашылмаган яисә авыр язылышлы сүзләрне сүзлекләрдән таба белергә өйрәтү. Язучы, шагыйрьләр турында чыгышлар ясау. Аңлап һәм сәнгатьле уку күнекмәләрен үстерү. Телдән һәм язма сөйләм күнегүләре. Аралашу культурасын ныгыту. Темага карата, әсәр буенча үз фикерләреңне төгәл әйтә белү.

	Умение ориентироваться в учебнике: быстро найти нужное по содержанию произведение. Словарь по предмету, справочная литература, работа с периодическими изданиями. Бережное отношение к книге.Создание представлений о тематических и монографических сборниках. Навыки составления различных тематических сборников. Представление понятия» избранные произведения". Составление небольших сборников произведений после изучения творчества того или иного писателя, поэта Обучение навыкам пользования библиотеками, умению выбирать книги по представленному списку.Умение ориентироваться в художественных книгах. Работа с содержанием, изложенным в конце книги. Элементы книги: титульная страница, аннотация, продолжение изучения художника-оформителя книги. Умение писать аннотацию к книге или отдельному произведению. Составление сообщений об избранных произведениях.Учить находить в словарях слова, смысл которых непонятен. Выступление о писателе, поэтах. Развитие навыков выразительного чтения.. Упражнения для устной и письменной речи. Закрепление культуры общения. Умение четко высказывать свое мнение по теме, по произведению.
Уку ,сөйләү, тыңлау күнекмәләрен формалаштыру Формирование навыков чтения, говорения, слушания.	Укучыларны тиз һәм йөгерек укырга гадәтләндерү. Укыганда орфоэпия нормаларын төгәл саклау, дөрес тавыш төсмерләре (тавыш көче, темпы) белән укырга өйрәтү. Аңлап һәм сәнгатьле уку күнекмәләре булдыру. Укуга карата таләпләрне төгәл үтәү: кычкырып укуның дөреслеге, сәнгатьлелеге, укуның тизлеге. Юмористик һәм җитди характердагы әсәрләрне кычкырып, яттан укыганда эмоциональ характерын чагылдыру. Тавыш төсмерләре – интонация, тон, тавыш көче, темп, пауза, логик басым, сүзсез мимика, хәрәкәтләрне бирү күнекмәләре. Сәнгатьле уку күнекмәләре формалаштыру (интонация, тон, темп саклап кычкырып уку). Автор бирергә теләгән картинаны күзаллау. Укылган әсәргә анализ ясау күнекмәләре. Формирование навыков быстрого и беглого чтения. Необходимость четкого соблюдения норм орфоэпии, чтениес правильными звуковыми оттенками (сила звука, темп). Создание навыков выразительного чтения .Четкое соблюдение требований к чтению: правильность чтения вслух, художественность, скорость чтения. Отражение эмоционального характера при чтении наизусть произведений юмористического и серьезного характера. Интонация, тон, сила голоса, темп, пауза, логическое давление, словесная мимика, навыки передачи движений. Формирование навыков художественного чтения (чтение вслух, сохраняя интонацию, тон, темп). Навыки анализа прочитанного произведения.

Тематик план
Тематическое планирование

№ п/п	Өйрәнелә торган бүлек, дәрес темасы Название раздела, темы урока.	Сәгать саны Количество часов	Искәрмә Примечания
1	Халык авыз иҗаты әсәрләре (произведения устного народного творчества)	5	
2	Әдәби жанрлар (литературные жанры)	11	
3	Автор әсәрләре (авторские произведения)	8	
4	Мәсәлләр (басни)	2	
5	Библиографик культура (библиографическая культура)	6	
6	Сәнгатьле уку күнекмәләре формалаштыру (формирование навыков выразительного чтения)	2	
	Итого	34	